

Ministarstvu finansija je diplomatskim putem, posredstvom Ambasade Finske, upućen **poziv za pristupanje Crne Gore Koaliciji ministara finansija za klimatsku akciju**¹, koji potpisuju ministarka finansija Finske gđa Annika Saariko i ministarka finansija Indonezije, gđa Sri Mulyani Indrawati.

Finska i Indonezija ko-predsjedavaju Koalicijom ministara finansija za klimatsku akciju, koja okuplja kreatore fiskalne i ekonomske politike iz preko 70 zemalja u vođenju globalnog klimatskog odgovora i obezbjeđivanju pravedne tranzicije ka razvoju otpornom na niske emisije ugljovodonika (low-carbon resilient development).

Koalicija je formirana tokom Proljećnog zasjedanja Svjetske banke i MMF-a u aprilu 2019. godine, koju je u to vrijeme činilo 26 država članica. Novoformirana Koalicija je na konstitutivnom sastanku podržala Helsinške principe (Helsinki Principles) koji promovišu nacionalnu klimatsku akciju, naročito kroz fiskalnu politiku i javne finansije. Koalicija ima za cilj da pomogne zemljama da mobilišu i usklade finansijska sredstva potrebna za sprovođenje njihovih nacionalnih klimatskih akcionih planova, uspostave najbolje prakse kao što su klimatsko budžetiranje i strategije za zelene investicije i javne nabavke, i uključe klimatske rizike i ranjivosti u ekonomsko planiranje.

Svjetska banka i MMF obezbjeđuju funkcije sekretarijata Koalicije. Članice Koalicije su Andora, Argentina, Austrija, Australija, Bahami, Bahrein, Bangladeš, Belgija, Burkina Faso, Kamerun, Kanada, Čile, Kolumbija, Kostarika, Obala Slonovače, Hrvatska, Kipar, Danska, Džibuti, Dominikanska Republika, Ekvador, Ekvatorijalna Gvineja, Estonija, Esvatini, Etiopija, Fidži, Finska, Francuska, Njemačka, Gana, Grčka, Gvatemala, Honduras, Mađarska, Island, Indonezija, Irak, Irska, Italija, Jamajka, Japan, Kazahstan, Kenija, Kirgistan, Letonija, Litvanija, Luksemburg, Madagaskar, Malezija, Maldivi, Maršalska Ostrva, Meksiko, Monako, Maroko, Mozambik, Holandija, Novi Zeland, Nigerija, Norveška, Pakistan, Panama, Paragvaj, Peru, Filipini, Poljska, Portugalija, Republika Koreja, Ruanda, Singapur, Slovačka, Španija, Šri Lanka, Švedska, Švajcarska, Tonga, Uganda, Ukrajina, Ujedinjeno Kraljevstvo, Sjedinjene Američke Države, Urugvaj.

Koalicija aktivno saraduje sa 25 Institucionalnih partnera – organizacija koje imaju ključnu tehničku i savjetodavnu ulogu u pružanju podrške ministrima finansija u koncipiranju politika koje adresiraju klimatske promjene. Među ovim organizacijama su EBRD, UN, Evropska komisija, UNDP.

Glavni cilj Koalicije je da pruža podršku ministrima finansija u koncipiranju politika reformi koje adresiraju klimatske promjene. Koalicija pruža podršku članovima u uspostavljanju internih organizacionih struktura, procesa i aranžmana upravljanja koje će podržati integrisanje aktivnosti vezanih za klimatske promjene u ministarstvu finansija, i obezbjeđuje analize i preporuke na ključne teme u ovoj oblasti. Redovne radionice, kursevi, prezentacije

¹ <https://www.financeministersforclimate.org/>

i diskusije na teme definisane Helsinškim principima omogućavaju razmjenu iskustava i znanja.

Koalicija je nezavisno tijelo kojim upravljaju članovi, odnosno ministri finansija država koje su se pridružile Koaliciji. Članovi pristupanjem podržavaju Helsinške principe i obavezuju se da će aktivno doprinositi ciljevima Koalicije. Učešće ministara podrazumijeva pružanje smjernica o strateškim pravcima i prioritetima u radu, ostvarivanje konakata na međunarodnim forumima, učešće u dijalogu sa stejkholderima, komuniciranje sa javnošću. Koalicijom predsjedavaju dvije države (u ovom trenutku Finska i Indonezija), a kopredsjedavajući se biraju na dvogodišnji mandat, uz podršku Sekretarijata. Članovi na godišnjem nivou utvrđuju plan rada Koalicije, u skladu sa svojim interesima i potrebama, a mogu zahtijevati ad-hoc radionice, događaje, publikacije i dr. aktivnosti. Svaki član odlučuje o obimu i načinu svog učešća u aktivnostima u okviru svakog Helsinškog principa (posmatrač, aktivno učešće, vođenje, bez učešća).

Koalicija je formirana kako bi se pokazalo liderstvo ministara finansija u odgovoru na klimatske promjene, pri čemu svaka država djeluje u okviru svog nacionalnog okvira, nadležnosti i mandata, podržavajući Helsinške principe:

1. Usklađivanje politike i prakse sa obavezama iz Pariskog sporazuma²
2. Uzajamno dijeljenje iskustava i znanja u cilju pružanja međusobnog ohrabrenja i promocije kolektivnog razumijevanja politika i praksi za klimatsku akciju;
3. Rad na mjerama koje rezultiraju efektivnim cijenama ugljenika;
4. Uzimanje u obzir klimatskih promjena u makrekonomske politici, fiskalnom planiranju, budžetiranju, upravljanju javnim investicijama i praksi javnih nabavki;
5. Mobiliziranje privatnih izvora klimatskog finansiranja olakšavanjem investicija i razvojem finansijskog sektora koji podržava klimatsko ublažavanje i prilagođavanje;
6. Aktivno angažovanje u pripremi i implementaciji nacionalno određenih doprinosa (NDC)³.

Redovne radionice, prezentacije i diskusije koje Koalicija organizuje u okviru tematskih oblasti Helsinških principa omogućavaju članovima razmjenu iskustava i znanja, a Sekretarijat Koalicije olakšava bilateralne diskusije i povezivanje članica zainteresovanih za dublji angažman i razmjenu iskustava u politikama. Portal Koalicije obezbjeđuje članovima dostupnost materijala, snimaka, izvještaja sa radionica i drugih događaja.

² Pariski sporazum je plan djelovanja za ograničenje globalnog zagrijavanja. Potpisan je na 21. zasjedanju Konferencije stranaka (COP 21) Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) u Parizu 2015. godine.

³ Nacionalno utvrđeni doprinosi (NDCs) se nalaze u središtu Sporazuma iz Pariza i postizanja njegovih dugoročnih ciljeva. NDCs odslikavaju napore svake zemlje da smanje nacionalne emisije i prilagode se uticajima klimatskih promjena.

Koalicija redovno promovira kurseve klimatske ekonomije i obuke koje pružaju druge organizacije, i organizuje sopstvene događaje namijenjene jačanju kapaciteta za službenike ministarstava finansija na teme kao što su mikro-klimatski rizici i alati ekonomskog modeliranja. Uspostavljeni odnosi sa institucionalnim partnerima Koalicije omogućavaju prikupljanje najbolje dostupne ekspertize i prezentovanje najaktuelnijih razmišljanja o ključnim temama, što predstavlja poseban benefit za članove.

Procedura učlanjenja i obaveze

Učlanjenje podrazumijeva da Ministarstvo, odnosno ministar finansija odobri Helsinške principe i saglasi se da će pružati podršku Koaliciji i doprinosti njenim ciljevima. Za učlanjenje je potrebno podnijeti aplikaciju na propisanom obrascu, koju države članice Koalicije razmatraju i odobravaju. Svaki ministar određuje koordinatora (Sherpa) koji će imati direktnu komunikaciju sa Sekretarijatom u vezi sa aktivnostima ministra u Koaliciji. Koordinator može opciono imati i jednog zamjenika.

Članstvo ne podrazumijeva finansijsku kontribuciju niti bilo kakve specifične obaveze po pitanju politika. Takođe, članstvo ne podrazumijeva učešće u zvaničnim klimatskim pregovorima ili postavljanju ciljeva, odnosno Koalicija nije zvaničan dio UN Konferencije o klimatskim promjenama (COP). Preporuke definisane od strane Koalicije u izvještajima, saopštenjima i dr. outputima nijesu obavezujući za državu članicu.

Članstvom u Koaliciji, Ministarstvo finansija bi unaprijedilo komunikaciju i saradnju sa ministarstvima drugih država članica, ostvarilo benefit razmjene informacija i iskustava i dobijanja podrške u oblasti kreiranja politika koje adresiraju klimatske promjene, kao i jačanja kadrovskih kapaciteta.